

Orion űrhajó – A visszatérés

Premier: 2003. július 24.

Sajtókönyv

© Bavaria Film 2003

ORION ŰRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

SAJTÓFÜZET

TARTALOM

3. oldal	Sajtó- és gyártói jegyzetek
5. oldal	Tartalom
6. oldal	A szereplők és a stáb
12. oldal	Vendég- és background-sztárok
13. oldal	Interjú Stephan Reichenbergerrel, a mozifilm-változat producerével
16. oldal	Tények: az <i>Orion űrhajó fantasztikus kalandjai</i> tévésorozatról
19. oldal	A színészek életrajza
24. oldal	Interjú Wolfgang Völz színésszel
26. oldal	Peter Thomas, a zeneszerző életrajza

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

Az „Orion ūrhajó” Magyarországon

Közel 37 éve, 1968. február 3-án kezdte sugározni a Magyar Televízió Az *Orion ūrhajó fantasztikus kalandjai* című nyugatnémet sorozatot. A film hihetetlen népszerűségre tett szert, nem csupán azért, mert ez volt az első tévében látható sci-fi azaz tudományos fantasztikus film, hanem azért is, mert a műfajnak - mai szemmel nézve is – kiváló darabja. A trafikok tele voltak a tévéből kifényképezett Orion-fotókkal, a lányok McLane kapitányról ábrándoztak, közszájon forogtak az olyan kifejezések, mint a varangy, a teknőc és az overkill, a sorozat zenéjét feldolgozta a Stúdió 11, sőt a Balatonnál felépült egy Orion ūrhajót formázó presszó is.

A Filmmúzeum Televízió 2003-ban tűzte műsorára az *Orion* sorozatot, amely még a vártnál is nagyobb sikert aratott a közönség körében. Az Orion kapcsán számos eseményt is szervezett a csatorna, közülük az egyik legsikeresebb a Sziget Fesztiválon tartott szabadtéri vetítés volt. Talán a magyarországi nagy érdeklődésnek is köszönhető, hogy a Bavaria stúdió úgy döntött, elkészíti a sorozat mozifilm-változatát. A Filmmúzeum kötelességének érezte, hogy a sorozat vetítése után a mozifilmet is eljuttassa a nézőkhöz, így magára vállalta az *Orion ūrhajó – a visszatérés* magyarországi forgalmazását is. Az Orion ūrhajó magyarországi landolásában nagy segítséget nyújtott két nagyműtű, ámde jövőbe tekintő cég, a Mini és a Motorola. A Motorola, mint az első mobiltelefon gyártója, a legnagyobb múltra visszatekintő mobilcég a világon. A megújult Mini formájában megőrizte a régi szép idők romantikáját

És most néhány szó a magyar változatról: Az Orion eredeti szinkronjának szövegét Somló Éva írta, a szinkronrendező Vas János volt. A sorozat eredeti magyar hangjai pedig: McLane: Mécs Károly, Tamara: Farkas Gabi, Mario: Madaras József, Hasso: Horváth Pál, Atan: Surányi Imre, Helga: Czigány Judit.

Sajnos ez a változat a 2003-as felújítás idején már nem volt használható állapotban, ezért a Filmmúzeum új szinkront készíttetett a sorozathoz és persze a mozifilmhez is. Szerencsére a Dietmar Schönherrt eredetileg szinkronizáló művész újra elvállalta a feladatot – és ez alapvető kérdés, hiszen McLane parancsnok nem szólhat meg más hangján, csakis Mécs Károlyén. A többi szereplő azonban új hangot kapott: Tamara: Fehér Anna, Mario: Oberfrank Pál, Hasso: Kárpáti Tibor, Atan: Galbenisz Tomasz, Helga: Götz Anna.

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

A szinkront a Laborfilm és a Mafilm Audio készítette, a magyar szöveget a régi fordítás felhasználásával Niklosz Krisztina írta, a szinkronrendező pedig az eredeti magyar szöveg írójának lánya, Somló Andrea.

SAJTÓ- és GYÁRTÓI JEGYZETEK

Az Orion ūrhajó – A visszatérés a Bavaria Film GmbH valamint a Schwanstein Entertainment AG, a TV Spielfilm és az Odeon Pictures közös kísérleti vállalkozása.

Az alapötlet az volt, hogy klasszikus tévéműsorokat élesszünk újjá a mozivásznon, így újra megjelenhetnek DVD-n, a televízióban, valamint élő eseményeken. Egy új kult-korszak megszületésének lehetne ez a beharangozója. A projekt folyamatában ugyanis nem az eredeti tévéfelvétel mozivásznra való közvetlen átültetése a cél: a televíziózás kultusz-filmjeiből, régi sorozatokból, zenés műsorokból szeretnénk – dramaturgiai és technikai átdolgozások segítségével – egységes, látványában és hangzásában is a mai kornak megfelelő mozifilmeket készíteni.

Az *Orion ūrhajó* esetében a televíziós változatot új jelenetekkel is kiegészítettük: a híres író és műsorvezető **Elke Heidenreich** Helma Krap, a „Csillagközi Híradó” hírügyi tisztje és bemondója szerepében olvassa be az Orion-univerzum legfrissebb híreit.

Mivel Peter Thomas eredeti filmzenéjét végre **Dolby Digital** rendszerre dolgoztuk át, az *Orion ūrhajó – A visszatérés* hangzásvilágában is különleges élményt nyújt.

Milyen lehet egy régi kultsorozat új moziváltozata? Sebtiiben összevágott, mint egy nézőknek szánt kivonat, mondhatnánk Viewer’s Digest, és mindez ráadásul fekete-fehérben?

Sem egyik, sem másik, még csak nem is remake, azaz újrafilmesítés – inkább szeretetteli újjáélesztésről beszélhetünk. Az *Orion ūrhajó* moziváltozata több, mint az archív sorozat technikailag tökéletesített kivonata. A film egy izgalmas, önmagában is egész ūrkaland – olyan legendás képi és hangzásvilággal, illetve szereplőkkel, amely már annak idején is új fejezetet nyitott a televíziózásban. Mindaz, amit Rolf Honold és W.G. Larsen forgatókönyvírók megírtak, illetve Theo Mezger és Michael Braun rendezők ötletdúsan képernyőre vittek, még közel negyven év múltán, a mozivásznon is lázba hozza a nézőket.

1965-ben, négy évvel azelőtt, hogy az első ember a Holdra lépett volna, és még az Enterprise ūrhajó sikeres kilövése előtt, öreg

ORION ŰRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

kontinensünk egy német filmsorozaton keresztül már megcsodálhatta a világűr meghódítását. Az *Orion űrhajó* hét része, briliáns fekete-fehér kivitelben, amelyet az akkori Bavaria Atelier GmbH készített a német médiakonzern, az ARD számára, mindannyiunk kollektív emlékezetébe „a” német kultuszorként vésődött be. **Dietmar Schönherr és Eva Pflug összeillő főszereplő párosa**, az **Oscar-díjas Rolf Zehetbauer látomásos design-ja**, és nem utolsósorban **Peter Thomas világhírű, azóta több mint ötvenszer feldolgozott filmzenéje** tették az *Orion űrhajó*-t a science-fiction világ közismert ikonjává.

A zeneszerző a mozifilm számára az **eredeti hangzást digitálisan teljesen újjávarázsolta és kiegészítette**. A retró-hangulatú design, Tamara (Eva Pflug) emancipált kotnyelessége, a varangyok, azaz az idegen világból érkező megfoghatatlan ellenségek folyamatos fenyegetése, a globális világkormányzás, a hadsereg és a titkosszolgálat jelenléte a filmet megdöbbenően aktuálissá teszi, miközben persze komikus hatást is kelt.

További, folyamatosan aktualizált hírek a film hivatalos honlapján, a www.raumpatrouille-derfilm.de -n olvashatók német nyelven!

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

TARTALOM

Cliff Allister McLane-t (Dietmar Schönherr), az Orion parancsnokát, a galaktikus háborúk hősét, a világkormány szolgálatában álló összeférhetetlen, ám kiváló űrhajóst csapatával együtt büntetésből járőrszolgálatra küldik. Ráadásul Villa ezredes (Friedrich Joloff), a Galaktikus Biztonsági Szolgálat elnöke „felvigyázóként” még a vonzó Tamara Jagello ügynököt (Eva Pflug) is a nyakába varrja. A két Orion-tiszt között már az első űrjáratától kezdve heves villongások vannak. Tamara alfa-parancsaival a végső kétségbeesésbe kergeti Cliffet...

Miközben a világűr ismeretlen lényei, a varangyok (galaktikus sorszám nélküli ellenséges űrhajók) a földet fenyegetik, és a világkormány kompetencia-viszályokban aprózza fel magát, az emberiség sorsa Cliff és Tamara valamint Orion legénysége: Mario de Monti (Wolfgang Völz), Hasso Sigbjörnson (Claus Holm), Atan Shubashi (F.G. Beckhaus) és Helga Legrelle (Ursula Lillig) kezében van. A földönkívüliek Föld felé irányított szupernováját az Orion közreműködésével sikerül az utolsó pillanatban elpusztítani.

A varangyok következő invázióját azonban már földi támogatással készítik elő...

ORION ŰRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS**A SZEREPLŐK ÉS A STÁB*****A színészek ábécé szerinti sorrendben***

<i>Az Ellátóhivatal alkalmazottja</i>	Heinz Beck
<i>A Galaktikus Biztonsági Szolgálat hivatalnoka</i>	Günter Becker
<i>Orion-asztrogátor Atan Shubashi</i>	F. G. Beckhaus
<i>A kormány szóvivője</i>	Siegfried v. Cosel
<i>Kublai Krim tábornok</i>	Hans Cossy
<i>A Hyperion 29. ügyeletes</i>	Siegfried Fetscher
<i>Dr. Schiller tanácsnok</i>	Herbert Fleischmann
<i>A Galaktikus Biztonsági Szolgálat munkatársa</i>	Erich Fritze
<i>A Hydra őrfelügyelője</i>	Norbert Gastell
<i>A Galaktikus Biztonsági Szolgálat munkatársa</i>	Paul Glawion
<i>Pieter Paul Ibsen</i>	Reinhard Glemnitz
<i>Lindley, a Tau-cirkáló parancsnoka</i>	Albert Hehn
<i>Rott kibernetikus</i>	Alfons Höckmann
<i>Az Űrfelderítés titkárnője</i>	Ursula Herwig
<i>Hasso Sigbjörnson, az Orion mérnöke</i>	Claus Holm
<i>A Jupiter Űrállomás ügyeletes</i>	Christine Isensee
<i>A Hydra asztrogátora</i>	Gerhard Jentsch
<i>Villa ezredes</i>	Friedrich Joloff
<i>Lydia van Dyke tábornoknő</i>	Charlotte Kerr
<i>A Galaktikus Biztonsági Szolgálat személyzeti főnöke</i>	Nino Korda
<i>Kislány</i>	Angelika Kreuzeder
<i>Helga Legrelle, az Orion őrfelügyelője</i>	Ursula Lillig

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

A Galaktikus Biztonsági Szolgálat

hivatalnoka

Rolf v. Nauckhoff

Tamara Jagello, a Galaktikus Biztonsági

Szolgálat hadnagya

Eva Pflug

Kadétnő

Carola Règnier

Spring-Brauner segédtszt

Thomas Reiner

A Tau asztrogátora

Willy Schäfer

Sir Arthur

Franz Schafheitlin

Cliff Allister McLane, az Orion parancsnoka

Dietmar Schönherr

Winston Woodrow Wamsler tábornok

Benno Sterzenbach

von Wennerstein államtitkár

Emil Stöhr

Kranz főmérnök

Maurice Teynac

Mario de Monti, az Orion hadnagya

Wolfgang Völz

Fiú

Hans Günther Zinkl

és

Helma Krap hírügyi tiszt

Elke Heidenreich

A filmtrailer és -előzetes hangja

Ben Becker

Starlight Casino Balett:

Werner Braun, Doris Cosiol, Ernst Craemer, Ursel Horn, Hans Lobiz, Irene Mangold, Roswitha Völz, Hannes Weich.

A 1966-os tévésorozat stábja:

Producer

Hans Gottschalk, Helmut Krapp, Oliver Storz

Gyártásvezető

Michael Bittins

Látványtervező

Rolf Zehetbauer

Werner Achmann

ORION ÚRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

<i>Jelmez</i>	Margit Bárdy Vera Otto
<i>Smink</i>	Hannelore Pollak
<i>Koreográfus</i>	William Millie
<i>Hangmérnök</i>	Werner Seth
<i>Trükkmester</i>	Theodor Nischwitz Werner Hierl Vinzenz Sandner Jörg Kunsdorff Götz Weidner
<i>Operatőr</i>	Kurt Hasse W. P. Hassenstein
<i>Vágó</i>	Anneliese Schönnenbeck Johannes Nickel
<i>Zeneszerző</i>	Peter Thomas
<i>Forgatókönyv-író</i>	Rolf Honold W.G. Larsen
<i>Rendező</i>	Michael Braun (Folgen 1, 5, 7) Theo Mezger (Folgen 2, 3, 4, 6)
<i>Gyártó</i>	Bavaria Atelier GmbH © 1966

A 2003-as játékfilm stábja:

<i>Mozifilm-változat</i>	Stephan Reichenberger
<i>Vágás-koncepció</i>	Markus Niedermeier
<i>Vágó</i>	Martin Brandl
<i>Zenei tanácsadó</i>	Peter Thomas
<i>Hang-design</i>	Rudi Mauser jr. Enrico Coromines

ORION ŰRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

<i>Hang-keverés</i>	Stefan Rüdél Robbi Jäger
<i>Digi-Lab</i>	Detlef Halaski Geyer Berlin Madlon Heinrich Ruth Raatz Andreas Helm Ivar Beer Thomas Faber Matthias Albrecht Dietmar Ulrich Ünay Özkan
<i>Digitális effektek</i>	Branco Majewski
<i>A „Csillagközi Híradó“ szövege</i>	Claudius Seidl Henry Sonnenschein
<i>„Csillagközi Híradó“ stúdió</i>	cine+
<i>Helma Krap jelmeze</i>	Susanne Glasow-Soiron
<i>Helma Krap sminkje</i>	maske berlin Jeanne Grölmann
<i>Felvételvezető</i>	Jennifer Fiedler
<i>TV-Spot ProLo 3000</i>	Jung v. Matt
<i>Art Director</i>	Simone Erkrath Steen Kittl Swantje Bertram
<i>Sajtóreferens</i>	Bavaria Film Presse+PR gs communications Carolina Heske
<i>Internet</i>	Markus Niedermeier

ORION ÚRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

	pk3
Marketing	Brandt & de Gelmini
Zenei producer	Jan Rolf Müller
	Uli Velte
	Armin Djalali
	Michael Ogrodowczyk
	Mauser & Coromines
Jogi tanácsadó	Georg Höss
Ügyvezető igazgató	Michael Zrenner
Forgalomba hozza	Centralfilm
Partnerek	Odeon Pictures
	TV Spielfilm
	Bavaria Media
	EuroVideo

Gyártó-kivitelező Schwanstein Entertainment

Peter Thomas (zene) és Anna von Stern (szöveg) eredeti dalát, a „Barfuß im Weltall“-t a Ring Musik. © 2003 szíves jóváhagyásával használtuk fel.

Az 1966-os tévésorozat eredeti filmzenéje „Raumpatrouille – The Complete Music“ címmel a Bungalow Records © 2003 gondozásában jelent meg.

Minden zenei jog fenntartva: Bavaria Sonor, Ring Musik és Josef Weinberger © 1966-2003

DOLBY DIGITAL

Külön köszönettel:

Ben Becker, Lutz Carstens, Jacki Engelken, Geyer Berlin, Julia Fischer, Stefan Fuchs, Elke Heidenreich, Josef Hilger, Reinhard Klooss, Kiki Lammersen, W.G. Larsen, Jan Rolf Müller, Peter Kussius, Ulrik Spies, Peter Thomas, Roswitha Völz, Renée Zucker.

ORION ŰRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

BAVARIA FILM

© 2003

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

VENDÉG- és BACKGROUND-SZTÁROK

ELKE HEIDENREICH, Helma Krap hírügyi tiszt szerepében

Mintha a Galaktikus Biztonsági Szolgálat kommandós akcióját láttuk volna. Amíg a televíziók és a nyomtatott sajtó újságírói lázasan kutatták, hogy Elke Heidenreichet mikor, hol és hogyan lehetne az *Orion ūrhajó* forgatása közben elcsípni, ő már a hadügyekhez méltó komoly képpel állt egy berlini TV-stúdió kamerái előtt.

Ráadásul éppen ott, ahol az FDP, az „arte” tévécsatorna és az Adolf-Grimme-Intézet médiakutató is székel, és ahol az FDP-elnöke, Guido Westerwelle elemzi interjúiban a világ helyzetét. Helma Krap, hírügyi tiszt a bemondópulthoz lép, és beolvassa az adást megszakító híreket: „Sikeresen tesztelték az új tömegpusztító fegyvereket! Cliff Allister McLane, az Orion gyorscirkáló parancsnoka tesztelte az Overkill-bomba első prototípusát. Az Overkill-technológia hamarosan felváltja az Ūrflotta hagyományos fényágyúit. Kozmikus jó estét mindenkinek.”

Az összes beállítás és a híradó-stúdió látványa is a tévésorozatot idézi. Csak a bemondónő új – ami meglepő, mégis ideálisnak tűnik. Stephan Reichenberger, a Schwanstein producere szerint: „Elke Heidenreich, a népszerű író tanult műsorvezető, akiről egyszerre sugárzik az eredeti mű iránti tisztelet és az ironikus-önironikus távolságtartás. Ezenkívül már többször is állt Dietmar Schönherr-rel együtt a kamerák elé, bár ezidáig nem színészi, hanem műsorvezetői mivoltában.”

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

„SIXTIES RELOADED”

INTERJÚ STEPHAN REICHENBERGERREL, A MOZIFILM-VÁLTOZAT PRODUCERÉVEL

Honnan jött az *Orion ūrhajó* mozifilm-változatának az ötlete?

Thilo Kleine, a Bavaria Film elnöke és én 2002 végén egy, a jövőt kutató beszélgetés során tettük fel a kérdést, hogy mit csináljunk a legendás Bavaria-produkcióval, az *Orion ūrhajó*-val. Hogyan ébresszük fel a videótékákba és kisebb tévécsatornák műsorára űzött Csapkerősika-álmából, és hogyan helyezhetnénk vissza a köztudatba, régi méltóságába? Visszatérés a nagyobb tévécsatornák programján? Az teljesen kilátástalannak látszott. Hét egyórás, fekete-fehér rész, amelyet a hatvanas években forgattak 35 milliméterre – ez túlságosan ellentmond a mostani tévénezők elképzeléseinek. Végül azt találtuk ki, hogy a régi sorozatból egy olyan egész estés játékfilmet alkotunk, ami az Orion-rajongók kemény magján kívül egy új, fiatal közönséget is vonz. Azt kérdeztem: „A tévében?” „Nem, a moziban!”-válaszolta Kleine. Így kezdődött az *Orion ūrhajó* visszatérése a mozivásznon.

Az „*Orion ūrhajó – A visszatérés*” produkció a régi sorozat remake-je?

Nem, mert a remake újrafilmesítést jelent. Mi ezzel szemben a hét epizódot jelenetválogatással, rövidítésekkel és rafinált átváltásokkal olyan folyamatos, önmagában is egész filmcselekménnyé gyúrtuk össze, amelyik hűen ragaszkodik az eredeti történet vezérfonalához. Csak a dramaturgiai fordulópontokon fűztük be a cselekménybe a „Csillagközi Híradó” rövidhíreit, amelyeket Elke Heidenreich olvas be Helma Krap hírügyi tiszt szerepében. A „Csillagközi Híradó” képi megjelenítését – digitális módszerrel – az eredeti sorozatból vettük át. Elke Heidenreich sminkjét, jelmezét és egész fellépését tekintve maximálisan az előképhez tartja magát.

Miért éppen Elke Heidenreich?

Elke Heidenreich nem olyan színésznő, akit ügynökök közvetítenek. Ellenálltunk annak a kezdeti kísértésnek, hogy az *Orion* 1966-os legénységét egy aktuális moziisztárral vagy komikussal konfrontáljuk, ami talán a mai világunkat felvillantó ironikus elem lett volna. Az *Orion*-rajongókkal felvett kapcsolat alapján ugyanis viszonylag pontosan tudjuk, hogy hol húzódik a határ a nézők számára: egészen éles vonal húzható

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

kultfilm és bóvlifilm között. Mi a kultfilm mellett döntöttünk – és ehhez Elke Heidenreich olyan személyiséggel rendelkezik, amelynek nincs konkurenciája. Korát tekintve inkább az idősebb „orionos” generációhoz áll közel és gyakorlott műsorvezető. Elismert íróként tiszteletben tartja mások eredeti alkotását. Azzal, hogy felkérésünkre postafordultával igent mondott, karrierjének alakulását nem kívánja összekötni. Vendégszerepét tökéletesen alakította, anélkül, hogy akár csak a szempilláját is ironikusan megrezdítette volna. Az a tény pedig, hogy Elke Heidenreich egy hatvanas évekről szóló talk-showban már korábban is szerepelt együtt Dietmar Schönherr-rel a kamerák előtt, és hogy népszerűségét hajlandó volt az *Orion űrhajó* szolgálatába állítani, számunkra már csak hab a tortán.

Mekkora technikai ráfordítást igényelt a sorozat mozifilm-változatának elkészítése?

Nagyobbat, mint hittük. Majdnem annyit, mint egy új produkciónál. Az eredeti szent negatívval kesztyűs kézzel bántak a Geyer Berlin-nél: megtisztították, még nedvesen lehúzták a filmkópiát, amit retusáltak, és meghatározták a mozivetítéshez szükséges fényértékeket. Rengeteg foltot és karcot kellett eltüntetni. Az eredetileg monó hanganyagot – mivel más kiindulási anyag már nem létezik – hasonló restaurátori alaposággal frissítették fel. Ebben a folyamatban Peter Thomas zeneszerző is szorosan közreműködött, mert annak idején bölcs előrelátással a sorozat szinte összes eredeti zeneszámát sztereóban archiválta, és ezt most a mozifilm-változathoz rendelkezésünkre bocsátotta. A müncheni Mauser & Coromines hangzástechnikai cég az ő segítségével tudta a beszélgetéseket, a zenét és a zörejeket úgy feldolgozni, hogy az *Orion űrhajó* hangzásvilágának újszerű gazdagsága elbűvölje a moziközönséget. Az első próbavetítéseken pedig örömmel és megkönnyebbüléssel tapasztaltuk, hogy ez az akusztikai „konkurencia” a régi fekete-fehér képsorok szuggesztív erejét egyáltalán nem csorbítja, sőt inkább még fokozza a hatást.

Milyen közönséget céloznak meg az *Orion űrhajó*-val?

A filmet mindenképp először természetesen az első-, másod- és harmadgenerációs *Orion*-rajongóknak szántuk. Hiszen ők azok, akik a tévésorozatot kultfilmként kezdték tisztelni, és most is aktívan besegítettek tervünk megvalósításába. Aki az interneten keresgél, annak hetekbe telik, mire a világhálón összegyűjtött információkat végigolvassa. Honlapunkkal pillanatok alatt óriási sikert arattunk. Ezenkívül a *Star-Trek* és a *Star-Wars* rajongók közül is sokan tisztelik a világűr legelső televíziós legénységét: hiszen éppen ezek a németek voltak a „number one” csillagharcosok! És mindezek mellett úgy tűnik, az idő megérett a nagy visszatérésre: a sorozatot állandóan megidéznek – legutóbb épp Dieter Bohlen

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

videóklipjében, a *TV makes the Superstar*-ban bukkan fel; az *Orion*-rajongó Bully Herbig pedig a müncheni Bavaria-terepen forgatja *Enterprise*-paródiáját; és elmondhatjuk, hogy a Peter Thomas által szerzett főcímmzene a leggyakrabban feldolgozott német zeneszám – George Clooney például az *Egy veszedelmes elme vallomásai*-ban öt hatvanas évekbeli Thomas főcímmzenét is felhasznál. A CD-t pedig még Quentin Tarantino CD-tartóján is felfedezte. Az ūrhajó vagány designja, de mindenekelőtt a víz alatti „Starlight Casino” pedig még olyan gyerekeket is lázba hoz, akik előtt Schönherr vagy Pflug neve ismeretlenül cseng. A Central Film munkatársai, akik a mozifilm terjesztéséért felelősek, naponta számolnak be újabb és újabb olyan mozikról vagy szabadtéri vetítésekről, ahol az *Orion ūrhajó*-t a lehető leghamarabb szeretnék műsorra tűzni. Éppen most egyeztünk meg a hesseni médiával, hogy a Peter Thomas által újonnan írt zárószám, a „Barfuß im Weltall” (Mezítláb a világmindenségben) lesz a Hessen tartományon átvezető nagyszabású görkorcsolyás futam, az „Inline Skate Parade” szignálja. És nyári felvonulásuk csúcspontjaként a filmet egy szabadéri előadáson fogják levetíteni. Tehát pillanatnyilag nem panaszkodhatunk. Szimbolikus lehet, hogy rögtön a *Matrix Reloaded*, minden idők legnagyobb látványtechnikai ráfordítással készített sci-fi filmjének bemutatása után azt a filmet vetítik a mozik, amellyel az egész kezdődött. Úgy is mondhatnánk, „Sixties reloaded...”

A sorozat rajongóinak és egykori közreműködőinek a legrosszabbra kell számítaniuk, amikor beülnek a moziba?

Dehogyan is, épp ellenkezőleg. Az jó öreg *Orion ūrhajó* új arcát láthatják és új hangját hallhatják a moziban. Mindenki meg fog lepődni, hogy Schönherr és csapata az Oscar-díjas Rolf Zehetbauer díszletei között milyen könnyűszerrel tölti be a mozivásznat, és hogy az időtlen Peter-Thomas-dal új szárnyakat ad a képsoroknak. A mozifilm-változat készítői pontosan tudják, hogy mivel tartoznak az Orion-tábornak. Minden előjel arra mutat, hogy mostantól a film és a sorozat a nézők seregeit együttesen fogják lázba hozni.

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

TÉNYEK: AZ AZ ORION ŪRHAJÓ FANTASZTIKUS KALANDJAI TÉVÉSorozatról

Az *Orion ūrhajó*-nak az első, képernyőn bemutatott startjához négy évre volt szükség: Rolf Honold, az ūrhajó szerzője és feltalálója ugyanis a koncepciót, azaz néhány azonos című novelláját már 1962-ben az akkori produkciós iroda, a Bavaria Atelier GmbH rendelkezésére bocsátotta.

Honold – W.G. Larsen mellett – egyike volt a forgatókönyvíróknak is. Bár kétségtelenül nem kettő, hanem hat író közül volt ő az egyik, hiszen a W.G. Larsen név mögött valójában egy öttagú szerzőcsapat bújt meg. Így Hans Gottschalk, Helmut Krapp és Oliver Storz, a három Bavaria-producer ugyanúgy a Larsen álnév alatt dolgoztak, mint a két rendező, Theo Mezger és Michael Braun.

Az ARD médiakonzern négy TV-adója is azonnal megbízóként lépett fel: a WDR (az első, a harmadik és a negyedik részt illetően), az akkori Südfunk Stuttgart (második és hetedik rész), illetve az NDR és az akkori SWF-csatornák (ötödik és hatodik rész). Sőt, a 3,4 millió német márkát és az 50.000 munkaórát felemészítő produkció gyártásában még a francia televízió, az ORTF is részt vállalt.

A későbbi Oscar- és a Német Filmdíjas Rolf Zehetbauer díszleteit a lehető legegyszerűbb anyagokból állították elő: az ūrhajó és a teknőcök, az ūrállomások és a mélytengeri bázisok a fémkereskedelem mindennapi anyagaiból, a belső terek berendezései pedig nagyrészt fából készültek. A parancsnoki híd olyan krómból, plexiüvegből és habanyagból összeállított fülke volt, ahol 10.000 méter kábel és 3.200 izzó kapott új feladatot. De csaptelepek és ceruzahegyezők is átfurmálódtak – mind közül azonban ma is a műszerfalban elhelyezett vasaló a leghíresebb. Magából az Orion ūrhajóból is három modell létezett (alumíniumból, fából és plexiüvegből), amelyek átmérője 30 és 160 cm között mozgott. Amit a nézők a fekete-fehér kivitelezés miatt nem láthattak: az Orion legénysége számára sötétkék overallok készültek (amelyekhez még a csizmát is hozzávarrták), és a kabátjuk is ugyanilyen színű volt. A Galaktikus Biztonsági Szolgálat emberei ezzel szemben szürke egyenruhában álltak a kamerák elé.

A hosszas előkészületekhez képest a hét epizód jeleneteinek leforgatása viszonylag rövid időt vett igénybe: Az „1-es csapó” 1965. március 1-jén a München melletti Geislagsteig Bavaria-telephelyén, az utolsó pedig jó négy hónappal később, július végén hangzott el. Az eredeti tervek szerint a barátságtalan bolygókról készített külső felvételeket Izlandon forgatták volna, de aztán rábukkantak egy – úgyszólván az orruk előtt heverő – jóval költséghatékonyabb helyszínre: a peißenbergi barnaszénbányára, amely a bajor főváros közelében volt.

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

A Theodor Nischwitz trükkszakember által irányított 30 trükkmester csak a forgatások után láthatott munkához. És ők – különös ötletességgel – nemcsak jól bevált, hanem egészen egyszerű trükkökhöz is folyamodtak. Hogy csak két példát említsünk: a felrobbanó aszteroidák alapanyagául kávé, rizs és bab szolgált. Az Orion startjához pedig feloldott pezsgőtablettákat alkalmaztak és a buborékok gyöngyözését fordított felvételen rögzítették – a felvételre végül rámásolták az űrcirkáló modelljét.

Az *Az Orion űrhajó fantasztikus kalandjai* legkorábbi sugárzásában Franciaország és Hollandia jeleskedtek: a francia koprodukciós epizódokat a két országban már 1965-ben levetítették. Ami azt jelenti, hogy az *Orion űrhajó* még a *Star Trek (Ūrszekerek)* sorozat előtt került közönség elé. A konkurens amerikai sci-fi sorozat kísérleti adását ugyanis csak kilenc nappal vetítették az *Orion űrhajó német* tévépremierje előtt, ez 1966-ban történt, tehát egy évvel a francia és holland bemutató után.

1966. szeptember 17-én végre először a német tévéképernyőkön is hallhattuk: „Ami ma még mesének hangzik, holnapra valósággá válhat. Ez a történet a »holnapután« legendája. A nemzeti állam fogalma ismeretlen, csak az emberiség és a világűrbe kihelyezett kolóniák léteznek. Az emberek meghódították a távoli csillagokat. A tengerfenék állandó lakhelyüké vált. Az Orion egy a sok űrhajó közül. Parányi része a mindent átfogó biztonsági rendszernek, amely a világútból érkező támadásoktól védelmezi a Földet. Kísérjük el az Oriont és legénységét a végtelenség szélére vezető űrjáratukon...” Így hanzott a főcím felvezető szövege. Ezt követte a híres gépi visszaszámlálás: „10 - 9 - 8 - 7 - 6...” A további egyórás epizódokat 14 naponként tűzték műsorra, az első vetítés utolsó részét tehát december 10-én követhették figyelemmel a nézők.

A tény, hogy egy science-fiction sorozat ősbemutatóját a szombat esti főműsoridőben vetítették, akkoriban abszolút újdonságot, és ugyanakkor nagy merészséget jelentett: a hatvanas évek közepén a nyugatnémet televízió ugyanis kulturális intézmény is volt, és színházi közvetítéseket gyakrabban lehetett látni, mint elcsépelte szórakoztató programokat. De akartak egyáltalán a nézők egy ilyen űrhajós-mesét nézni? Igen, akartak: az első rész 44%-os nézettséggel dicsekedhetett. És növekvő tendenciát mutatott!

Az *Orion űrhajó* tehát minden szempontból nagy szenzáció volt.

Olyan szenzáció, amely hamar megkezdte az egész világot meghódító útját: a sorozat még 1966-ban befutott Svédországba, 1967-ben pedig

ORION ŰRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

Belgiumban, Ausztriában vetítették. Egy évvel később tűzték műsorra Magyarországon és Jugoszláviában, majd 1970-ben Svájcban. Olaszország és Dél-Afrika 1974-ben mutatta be az *Orion űrhajó*-t, Portugália pedig 1976-ban csatlakozott a sorhoz. De McLane kapitány alakja többek között Marokkóban és Szingapúrban is fogalommá vált!

Az eredeti sorozat, illetve egyes részei csak a nyolcvanas évek közepén kerültek a mozikba. A gyűjtőszikrát ehhez a „Special-effects-Retrospektive” rendezvény nyújtotta az 1985-ös Berliini Filmfesztiválon, ami meghozta a sorozat első dicsőséges visszatérését a köztudatba. Ugyanakkor egy eredeti jeleneteken alapuló igazi moziváltozat – mint például a többrészes *A tengeralattjáró (Das Boot)* esetében – vagy egy esetleges remake sosem valósult meg.

A mítoszhoz a hét epizód regényei is hozzátartoztak, amelyeket 1968-tól kezdve adtak ki. A könyvek a felső-sziléziai Hans Kneifel (eredetileg „Hanns” Kneifel) tollából származnak. Maga a szerző ugyanakkor a sorozat készítésében nem vett részt, a kapitány keresztnévét pedig „Cliff Allister”-ről „Cliff Allistair”-re változtatta – mind a szerző, mind a főhős nevének helyesírását illetően azóta is teljes zavar uralkodik. A science-fiction regények szakavatott szerzője még több kalandot kreált, amelyek az *Orion űrhajó*-t még sokáig lendületben tartották; később az íráshoz több szerző is csatlakozott. Ezek a regények még Brazíliában is népszerűek voltak! Nem hiányozhatott persze a sorozat szekunder irodalma sem.

Végül és nem utolsósorban a rajongóknak köszönhető, hogy az *Orion űrhajó*-t máig is kultfilmként ismerjük. Manapság persze már legfőképp az interneten találkozhatunk az *Orion* világával

További információk a www.orionspace.de fan-honlapon található.

ORION ŪRHAIJÓ – A VISSZATÉRÉS

A SZÍNÉSZEK ÉLETRAJZA

DIETMAR SCHÖNHERR azaz Cliff Allister McLane kapitány, az Orion parancsnoka

Színész, szinkronszínész (többek között James Dean német hangja), rendező, slágerénekes, író, forgatókönyv-író, műsorvezető– nincs olyan tevékenység, amelyet Dietmar Schönherr 77 éve alatt ki ne próbált volna, és amelyben ne lenne jó.

1926. május 17-én született Innsbruckban, egy hivatásos katona fiaként. Az érettségi után felhagyott építészeti tanulmányaival, hogy belevágjon a művészi pályába. 1944-ben Schönherr már a *Junge Adler* című filmben debütál, a második világháború után, 1947-től pedig az osztrák majd az északnyugat-német médiaközpont (Nordwestdeutsches Rundfunk) munkatársa. Az 1955-ös év a *Rosenmontag* című filmmel meghozza számára a nagy áttörést, az *Orion ūrhajó* science-fiction sorozata (1966) és az általa alakított Cliff Allister McLane parancsnok pedig máig is a televíziózás egyik csúcspontjának mondható.

Mindössze egy évvel később, egy televíziós gálaesten kezdte meg műsorvezetői karrierjét, ahol második felesége Vivi Bach is többször felbukkant Schönherr további műsorvezetői állomásai a *ZDF-Nightclub* (1968 - 69), a *Je später der Abend* (1973 - 74) talk-show, a *4 + 4 = wir* (1977) kvíziójáték, valamint az *arena* (1981) kulturális magazin.

Színházi szerződése mellett (többek között Bécsben, Salzburgban, Zürichben, Innsbruckban és különböző turnékon szerepelt), a nyolcvanas évek elején az adu ászként ismert Schönherr elsősorban tévés szerepeket vállalt. Ezek között olyan sorozatok voltak, mint a „Tetthely” (1996, 1999), *Die Männer vom K3* (1990), *Schwurgericht* (1994), *Alle meine Töchter* (1998). Az utóbbi évek legfontosabb tévéfilm-alakításai közé tartoznak a *Macht* (1997) és a Rosamunde Pilcher művéből készített *Die Rose von Kerry more* (2000). A kétrészes *Der blaue Vogel* (2001, Utta Danella nyomán) című film kedvéért 35 év után először állt régi *Orion ūrhajó*-beli kollegájával és barátjával, Wolfgang Völzcel újra a kamerák elé.

A politikailag elkötelezett osztrák színész, aki a Rajna-menti Kaiserstuhl vidékén lakik, többek között az alábbi mozifilmekben játszott: *Ferien mit Piroshka* (Tordai Terivel, Görbe Jánossal és Gobbi Hildával) (1965), *Bovaryné* (1967), *Afrikai mahagóni* (1989) valamint az Oscar-díjas svájci filmben, *A remény útjában* (1990).

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

EVA PFLUG azaz *Jagello* hadnagy, a Galaktikus Biztonsági Szolgálat tisztje és egyben McLane „felvigyázója”

Lipcseben született (1929. június 12-én) és már az ötvenes években tévé- és mozifilmekben szerepelt, közreműködött külföldi produkciókban, és színházi előadásokon lépett fel. Az *Orion ūrhajó* után Pflug szinkronszínészként dolgozott. Televíziós szereplései közé tartoztak az olyan tévéfilmekben nyújtott alakítások, mint a *Zwei Halbe sind noch lange kein Ganzes* és a „*Die Menschen sind kalt*” (1998),

1968-ban Eva Pflug egy szólóalbumot is kiadott *Das Mädchen vom Mond* (*Lány a Holdról*) címmel, amelynek borítóját az *Orion ūrhajó*-ból vett motívumok díszítették.

WOLFGANG VÖLZ azaz Mario de Monti hadnagy

Wolfgang Völz, 1930. augusztus 16-án, eredeti nevén Aaron Treppengeländerként a lengyelországi Gdanskban látta meg a napvilágot. Apja hentes volt, ő pedig a pékmesterséget tanulta ki, mielőtt Hannoverben és Hamburgban 1947 és 1949 között színésztanulmányokat folytatott volna. 1949-ben a *Wege im Zwielicht* című filmben a csibész szerepében debütált, amelyet 1950-ben színházi alakítás, méghozzá Schiller *Don Carlos*-ában az apród szerepe követett. Azóta számtalan turnén, vendéjátékon és kabaré-előadáson vett részt.

A televízióban is mindvégig jelen volt, több mint 600 szerepben bizonyította eddig tehetségét. A sorozatok listája, amelyekben vendégszereplő volt, már egy német tévé-lexikon felsorolására emlékeztet: *Salto Mortale*, *Stahlnetz*, *Az öreg*, *Derrick*... Legutóbb – Dietmar Schönherr mellett – a kétrészes *Der blaue Vogel*-ben (Utta Danella nyomán) bukkant fel. Idén Völz pedig a *Pfarrer Braun*-sorozat egyik epizódjában volt látható.

Szerepet vállalt többek között a *Charleys Tante* (1955), a *Pippi Langstrumpf* (1968) és a *Pumukli* (1980) című mozifilmekben. Legutóbb a *Der Wixxer* című vígjátékban játszott.

Nem csak Völznek van jó érzéke a gyerekekhez, a gyerekek is szeretik őt: a fiatalabb nézők több mint 13 éve hallhatják őt a *Käpt'n Blaubär* szinkronszínészeként, illetve a moziban játszott nagy rajzfilmek: a *Tobias Totz und sein Löwe* (1999) és a *Der kleine Eisbär* (2001) „német hangja”-ként. A most már Berlinben élő Völtz olyan híres sztároknak is kölcsönözte a hangját, mint Peter Ustinov, Philippe Noiret, Mel Brooks vagy Walther Matthau.

Már jó ötven éve él együtt feleségével, a táncosnő Roswithával (akit szintén láthattunk az „Orion ūrhajó”-ban) Két gyermeke – Rebecca és

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

Benjamin – valamint unokái, Daniel és Joe-Ben is a színészmesterséget választották.

CLAUS HOLM azaz Hasso Sigbjörnson hadnagy, mérnök

Claus Holm 1918. augusztus 4-én Bochumban látta meg a napvilágot, eredeti neve Helmut Gerhard Ozygus. A szőke színész sajátos karriert futott be: bányászként kezdte, majd 1937-ben bokszbajnok lett, és a negyvenes évek közepén lépett színészi pályára. Egyik legnagyobb tette minden bizonnyal az volt, hogy a háború után újjáépítette a salzwedeli színházat. A keletnémet állami filmstúdió, a DEFA által készített *Ehe im Schatten* (1947) című filmben kapott jelentős szerepet – ez egyike legfontosabb alakításainak. Mozi és tévés szerepei mellett Holm színházakban is fellépett, így például az egykori kelet-berlini Theater am Schiffbauerdamm-ban.

1953-ban a művész nyugatra menekült, ahol hamarosan nagy sikert aratott színpadon, mozivásznon és tévéképernyőn egyaránt – elég csak olyan filmklasszikusokat említenünk, mint a *Lili Marleen* (1956) vagy a *Der Tiger von Eschnapur* (1958).

Az *Orion ūrhajó* (1966) után az akkor 47 éves színész visszatért a színpadra, később pedig Rainer Werner Fassbinder mozi- és tévéfilmjeiben, a *Maria Braun házasságá-ban* (1979) és a *Berlin Alexanderplatz*-ban vállalt szerepet.

Claus Holm 1996. szeptember 21-én hunyt el Berlinben.

F.G. (FRIEDRICH GEORG) BECKHAUS azaz Atan Shubashi hadnagy, az Orion asztrogátora

Friedrich Georg Beckhaus 1927. december 11-én született, és több mint 70 film- és televíziós produkcióban vett részt – olyan korai, legendás német sorozatok vendégszerepében láthattuk, mint a *Hamburg Transit* vagy *A felügyelő*, később pedig a *Derrick*, *Az öreg* és a *Tetthely* epizódjaiban bukkant fel.

1958 és 1966 között a *Stahlnetz*-sorozat öt epizódjában és olyan tévéfilmekben tűnt fel, mint a *Freispruch für Old Shatterhand* és a *2 Milliarden gegen die Bank von England* (mindkettő 1965) – ezek után következett az *Orion ūrhajó* (1966). Ezt nem kevésbé népszerű tévés szereplések követték, játszott ugyanis a *Der Fall Liebknecht-Luxemburg* (1969), a *Des Christoffel von Grimmelshausen abenteuerlicher Simplicissimus* (1975), az *Aufrichtige Lügnerin* (1988) filmekben, illetve szerepelt a *Wolffs Revier* (1995) című sorozatban is.

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

A mozivásznon Beckhaus már debütálásával egy kultfilm, az 1960-as *Faust* szereplőjeként tűnt fel Gustaf Gründgens mellett (akiről Klaus Mann regényének illetve Szabó István *Mephisto* című filmjének főhősét mintázták). Biográfiájában ezenkívül még olyan közismert német filmcímek olvashatók, mint a *Das siebte Opfer* (1964), az *Und Jimmy ging zum Regenbogen* (1971), az *Eine Liebe in Deutschland* (1983), a *Wannseekonferenz* vagy a *Didi – A hasonmás* (1984)

URSULA LILLIG azaz Helga Legrelle hadnagy, kommunikációs tiszt és űrfigyelő

Ursula Lillig 1938. szeptember 2-án született és már jelen volt a német televíziózás születésénél is, közreműködött többek között a *Der Tod auf dem Rummelplatz* (1958) és a *Der Schlaf der Gerechten* (1962) című filmek készítésében.

Az *Orion űrhajó* (1966) után Ursula Lillig olyan mozifilmekben szerepelt, mint az *Amikor 13 újjhold van egy évben* (1978, rendezte: Rainer Werner Fassbinder) és a *Der Angriff der Gegenwart auf die übrige Zeit* (1985), Ezek mellett feltűnt a *Polizeiruf 110* című krimiben és a *Feuertod*-ban (1997) is.

Filmszerepei mellett Ursula Lillig gyakran vállalt és vállal színházi fellépéseket

ORION ÚRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

INTERJÚ WOLFGANG VÖLZ SZÍNÉSSZEL

Kezdjük a múlttal: Mi köti Önt az 1966-os eredeti sorozathoz?

A sorozattal kapcsolatban csak kellemes emlékeim vannak. Egy dolog azért borzalmas nyomokat hagyott bennem: az egyenruhám belülről szinte elviselhetetlenül szúrt és karcolt. Erre kibéleltem – de utána sem lett jobb. Tudja, mindegyik nadrágom selyembéléses, mert a gyapjút sosem tudtam elviselni. A forgatás után aztán a jelmezemet nyilvánosan elégettem. Bár ez akkor 450 márkámba került, mert az egyenruhát később pótolnom kellett...

Mit gondol, tetszeni fog Önnek a moziváltozat?

Az attól függ, hogy a film hogy sikerült. Mindenesetre nagyon kíváncsi vagyok.

Mennyi bújt meg Önből Mario de Monti személyiségében?

A szerepet testre szabták. Ez akkoriban még szokványos volt, például ugyanazon produkciós cégnél, a Bavariánál, ahol a *Graf Yoster gibt sich die Ehre* című sorozatot forgattuk, hasonlóan osztották ki a szerepeket. Talán Mario de Monti humora az, ami igazán közös bennünk, az élvezetekhez és az életörömhöz való kötődése, a pozitív kisugárzása és az egész beszédstílusa – például az a mód, ahogy a mondat végén felviszi a hangsúlyt, nekem is bevett szokásom.

Felesége, Roswitha táncosnőként megfordult a legendás „Starlight Casino” díszletei között, és a mozilátogatók kedvéért most újra betanulja a „Galyxo”-t. Ön is vele tart?

Akkoriban én is táncoltam, ami nagyon szórakoztató volt, hiszen a Galyxo nagyon muris tánc. De amúgy mindenre csak foxtrottot szoktam járni – a táncban ugyanis teljesen kétballásnak számítok.

Karrierjének fontos állomása volt a tévésorozat?

Kétségtelenül pályafutásom egyik sarkalatos pontja volt. A többi szereplésem pedig: *Stahlnetz*, *Graf Yoster gibt sich die Ehre* és a *Käpt'n Blaubär*. Mit akarhatnék még ennél többet?

Bóknak érzi, hogy leggyakrabban e kultfilm kapcsán emlegetik vagy inkább idegesíti?

Egyáltalán nem zavar – sőt, örülök neki!

Dietmar Schönherr-rel az Orion forgatása óta jó barátok. Nosztalgiáznak néha a régi emlékek felett?

ORION ÚRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

Szívesen emlékszünk vissza erre az időszakra. És gyakran találkozunk is, hiszen a legjobb barátom. Remélem, még sokat sörözünk együtt.

Mi köti össze Önöket a leginkább?

Például ugyanaz a jelszavunk: A fiatalság nem érdem és az öregség nem kifogás. Úgy érzem, ezt a közönség számára is közvetítjük: egy olyan emberfajtának vagyunk a hiteles képviselői, amelyik nem foglalkozik a biológiai öregedéssel, hanem elsősorban a munkájában lel örömet.

Augusztusban lesz 73 éves. A nyugdíj Ön számára ismeretlen fogalom?

A munka fiatalít és jót tesz az egészségnek. Egyszóval: a nyugdíj jó dolog, de a munka még jobb.

Interjú: Carolina Heske

ORION ŪRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

A ZENESZERZŐ ÉLETRAJZA

PETER THOMAS

Peter Thomas 1925-ban született Wroclawban. Berlinben nőtt fel, és nagyapjától, aki egy katonai zenekar vezetője volt, már öt évesen zongoraleckéket vett. Ifjú zenészként a háború után a szövetségesek berlini klubjaiban és kaszinóiban játszott. Emellett zeneelméletet tanult, öt évig folytatott karmesteri, hangszerelési és ellenpont-tanulmányokat. Az ötvenes években az amerikai érdekltségű RIAS rádiónál szerzett élőzenei tapasztalatokat. Thomas aztán sikerrel fogott filmzene-írásba, az 1961-es *Die seltsame Gräfin*-hez írt filmzenéje volt az első a 18 általa megzenésített Edgar Wallace-film közül. Utánozhatatlan hangzásvilága alapvetően meghatározta a Wallace filmek hangulatát.

Ezzel lefektette példa nélkül álló karrierjének alapjait. Peter Thomas máig mintegy 100 játékfilm és több mint 500 tévéfilm zenéjét szerezte, ezek között találjuk többek között a *Melissá*-t illetve olyan Jerry-Cotton-alkotásokat, mint a *Steiner – Das Eiserne Kreuz II*, de főművei közé tartozik a legendás *Orion ūrhajó* illetve a *Derrick* és *Az öreg* című sorozatok számos epizódjának zenéje. Kétszer kapta meg a Német Filmdíj aranyérmét. Peter Thomas pályája során a filmzene legnagyobb klasszikusai közé emelkedett, nevét együtt említhetjük Ennio Morricone, Henry Mancini vagy John Barry nevével.

Peter Thomas feleségével, a gazdasági rovatvezető Cordy Thomasszal ma Luganóban és St. Tropez-ban él felváltva. A zeneszerző 77 évesen még a nyugdíj gondolatával sem foglalkozik: most éppen Humperdinck operájából, a *Jancsi és Juliská*-ból ír musicalt Siegburg város megbízásából. Az utóbbi években Peter Thomast a popzenei avantgard is felfedezte. Thomas ugyanis már a hatvanas évek végén számos olyan stúdiófelvételt vezetett, ahol zeneszerszámaiból - a big band-hangszerektől az olyan gyanús nevű műszerekig, mint a synthesizer és a vocoder - addig nem létező, kifacsarodott hangokat csalt elő. Ma ezek már olyan előadók számára jelentenek gazdag ihletforrást, mint a Die Fantastischen Vier vagy a Pulp, Air, Stereolab, St. Etienne, High Llamas, Dauerfish, Coldcut, Yoshinori Sunahara. Az *Orion ūrhajó* címzenéjét is megírása óta már több mint ötször feldolgozták.

A sorozat legendás visszaszámlálását Peter Thomas maga mondta szalagra, a hangot ezután egy elektronikus csellóhang segítségével átalakították. Az akkoriban szencációs hangátalakító-effektet Peter Thomas a Siemenssel együttműködve találta fel, ami olyan jelentős

ORION ŰRHAJÓ – A VISSZATÉRÉS

trükktechnikai újításként vonult be a filmtörténetbe, mint a „Mátrix” első részének „bullet-time” effektje.

Amikor 2002-ben a német egység napján a restaurált Brandenburgi kaput leleplezték, a nagyszabású eseményt a „Peter Thomas Sound Orchester” kísérte. A berlini Pariser Platz-on felhangzó *Orion űrhajó*-címmel közel 100 millió ember követte figyelemmel az élő közvetítésben.

2003. elején pedig megszületett az első Peter Thomasról írott diplomamunka, amelyet Markus Herzer írt a Johannes Gutenberg Egyetemen, „Peter Thomas, a filmzeneszerző és a `New Astronautic Sound`” címmel. A diplomamunka legnagyobb része – természetesen – az *Orion űrhajó* filmzenéjét elemzi...

(Készült a Jan Rolf Müller által írt hivatalos életrajz felhasználásával; a Ring Musik GmbH, Frankfurt/Main szíves beleegyezésével.)